

Het Platform Mantelzorg en Alliantie West hebben in maart de volgende brief gestuurd aan Hilde Reints, directeur Zorg van de gemeente Amsterdam. Aanleiding was het uitvoeringsdocument Buurteams.

Geachte mevrouw Reints, beste Hilde,

Met interesse hebben wij kennisgenomen van het uitvoeringsdocument Buurteams Amsterdam van 28 januari 2020. De doorontwikkeling en vorming van het nieuwe stelsel van zorg en ondersteuning voor Amsterdammers biedt mogelijkheden om zorg en ondersteuning dichterbij en herkenbaarder bij de Amsterdammer te organiseren.

Toch geeft lezing van het uitvoeringsdocument Buurteams Amsterdam ons ook redenen om in de pen te klimmen. Op vele plekken missen wij de mantelzorgers in het verhaal. Mantelzorgers van jong tot oud van familie of dierbare met ernstige aandoeningen. Mantelzorg is maatwerk en vraagt daarom specifiek aandacht als u betrokkene en/of hulpvrager als gevolg van de mantelzorg.

Met deze brief willen wij onze zorg hierover uitspreken en u vragen om explicieter het belang van samenwerking met mantelzorgers te benoemen in de werkwijze van de buurtteams. Op deze manier hopen we een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de zorg en ondersteuning die met de buurtteams aan Amsterdammers wordt geleverd.

Wij vragen aandacht voor, en geven adviezen op de volgende onderwerpen:

Betrek mantelzorgers bij het ondersteuningsplan van de cliënt

Ervaring en onderzoeken wijzen uit dat het betrekken van mantelzorgers bij het maken van een ondersteuningsplan allerlei voordelen heeft, denk bijvoorbeeld aan grotere therapietrouw van de cliënt, minder kans op overbelasting van de mantelzorger en grotere tevredenheid over formele zorgverleners. Dit voorkomt dat, door overbelasting, de mantelzorger ook cliënt wordt.

Advies voor werkwijze professionals in buurtteams:

“Een van de instrumenten die binnen de hele organisatie van de Buurteams Amsterdam en bij de aanvullende voorzieningen gebruikt zal worden, is het ondersteuningsplan. Eenvoudig gezegd, een document waarin doelen en afspraken staan, gemaakt door de cliënt, betrokken mantelzorger(s) en de betrokken professionals”.

Investeer in triadisch werken

Door goed samen te werken met mantelzorgers, waarbij triadisch werken en een systemisch perspectief van de professional onmisbaar zijn, wordt voorkomen dat Amsterdammers in een zwaarder zorgtraject terechtkomen. Ook kan hiermee worden voorkomen dat de mantelzorger zélf een cliënt wordt. Samenwerken met mantelzorgers behelst meer dan het bieden van noodzakelijke ondersteuning. Mantelzorgers zijn vaak expert in de zorg voor hun familie of dierbare. Professionals kunnen gebruik maken van deze expertise. Ook hebben professionals een rol in het faciliteren van rolbehoud, zij dienen af te stemmen en samen te werken met mantelzorgers. Deze genoemde facetten zijn belangrijke elementen van effectief triadisch werken.

Advies voor werkwijze professionals in buurtteams:

“Buurteams werken triadisch, zij hebben een systemisch perspectief op de cliënt, waarbij wordt geïnvesteerd in de samenwerking met de aanwezige mantelzorgers”.

Stimuleer inzet van het eigen netwerk, maar houd rekening met de belastbaarheid van de mantelzorgers

Het onderzoeken van de belastbaarheid van het systeem wordt niet genoemd in het uitvoeringsdocument. Hiermee wordt voorbijgegaan aan de gevolgen op korte en langere termijn van het zorgen voor een naaste. Tijdige inzet van minder zware trajecten bij een cliënt kan voorkomen dat op langere termijn zwaardere trajecten nodig zijn, omdat de mantelzorgers de zorg, hulp en ondersteuning niet meer kunnen realiseren.

Advies voor werkwijze professionals in buurtteams:

“De formele hulp en ondersteuning onderzoekt en houdt rekening met de belastbaarheid van het systeem rondom de cliënt, op de korte en lange termijn”.

NB: In het uitvoeringsdocument wordt bij de doorontwikkeling aandacht geschonken aan de verbinding en samenwerking met informele zorg. De indruk ontstaat dat verschillende termen door elkaar lopen. Informele zorgpartijen, vrijwilliger en mantelzorgers zijn verschillende partijen. Wij vragen hier aandacht voor, omdat mantelzorgers hierin niet gespecificeerd zijn. Als professionals uit de buurtteams enkel samenwerken met de informele zorgpartijen en vrijwilligers, staan zij wel in verbinding en samenwerking met de informele zorg. Echter, zij werken dan niet per definitie samen met al aanwezige mantelzorgers in een zorgsituatie.

Advies voor werkwijze professionals in buurtteams:

“Bij de doorontwikkeling van de buurtteams wordt daarnaast aandacht geschonken aan de verbinding en samenwerking met informele zorgpartijen, vrijwilligers(organisaties) en borging van samenwerking met mantelzorgers in cliëntsituaties.”

Bij de keuze voor het bepalen van instrumenten in de toolbox voor vraagverheldering dient eveneens rekening gehouden te worden met de mogelijkheden om de belastbaarheid van het systeem (mantelzorgers) mee te kunnen nemen. Wij bieden graag onze steun om mee te denken welke instrumenten in de toolbox opgenomen worden (pagina 14, kop 3.III Toegangsproces - ‘Instrumenten voor vraagverheldering’).

Wij hopen op deze wijze een bijdrage te kunnen leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de zorg en ondersteuning van Amsterdammers en hun mantelzorgers. Mocht u naar aanleiding van bovenstaande punten vragen hebben, kunt u met ondergetekenden contact opnemen.

Met vriendelijke groet namens het Platform Mantelzorg Amsterdam en de Alliantie Wijkzorg West,

Malène Duijst, coördinator PMA
Jentiena Clement, voorzitter PMA
Malika Mouhmouh, voorzitter Alliantie West
Mark Schramade, projectleider Alliantie West